

Ciechanowskie Stowarzyszenie

Historii Najnowszej „Reduta”

ul. Robotnicza 3/35

06-400 Ciechanów

URZĄD GMINY 06-456 Ojrzeń		
2021-08-09		
NEŁO		
Nr Dz. 2301/2021		
skierowano	termin zał.	czytano

Ciechanów 3 sierpnia 2021 r.

Rada Gminy Ojrzeń

Wójt Gminy Ojrzeń

ul. Szosa Ciechanowska 27

06-456 Ojrzeń

P. Szoncinowski
Dyrektor Szkoły

PETYCJA

Działając na podstawie art. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o *petycjach* (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), w imieniu Ciechanowskiego Stowarzyszenia Historii Najnowszej „Reduta”, wnoszę petycję w interesie publicznym w sprawie zmiany patrona Szkoły Podstawowej w Kraszewie.

Zwracając się do Rady Gminy oraz Wójta Gminy z uprzejmą prośbą o podjęcie działań w sprawie zmiany patrona Szkoły Podstawowej w Kraszewie, przedstawiam poniżej argumenty za tym przemawiające.

Zgodnie z brzmieniem art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o *zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki* (Dz. U. z 2018 r. poz. 1103, dalej: *ustawa dekomunizacyjna*) nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, nadawane przez jednostki samorządu terytorialnego nie mogą upamiętniać osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących komunizm lub inny ustrój totalitarny, ani w inny sposób takiego ustroju propagować. Z kolei art. 1 ust. 2 stwierdza: *za propagujące komunizm uważa się także nazwy odwołujące się do osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących represyjny, autorytarny i niesuwerenny system władzy w Polsce w latach 1944-1989.*

Art. 1 ust. 3 precyzuje, że za jednostki organizacyjne uważa się w szczególności szkoły i ich zespoły, przedszkola, szpitale, placówki opiekuńczo-wychowawcze, instytucje kultury oraz instytucje społeczne. Z kolei art. 2 ust. 1 *ustawy dekomunizacyjnej* wskazuje na kluczową rolę opinii Instytutu Pamięci Narodowej we wskazaniu niezgodności nazwy z art. 1 tej ustawy.

Należy zauważyć, że w świetle stanowiska Dyrektora Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa Instytutu Pamięci Narodowej, zawartego w piśmie nr BUWIII-940-59(4)/19 z dnia 23 września 2019r. (załączonego do niniejszej petycji) istnieją przeciwskazania aby Wacław Koziński pozostał patronem Szkoły Podstawowej w Kraszewie z uwagi na niezgodność nazwy (patrona) Szkoły Podstawowej w Kraszewie z art. 1 ustawy dekomunizacyjnej.

Wyżej wymienione pismo IPN wskazuje, że nie odnosi się (nie kwestionuje) działalności Wacława Kozińskiego w trakcie II wojny światowej (tajne nauczanie). Zwraca natomiast uwagę na jego działalność w okresie powojennym w organizacjach uwiarygadniających politykę władz komunistycznych, co oznacza że jako patron ww. szkoły symbolizuje represyjny, autorytarny i niesuwerenny system władzy istniejący w Polsce w latach 1944-1989.

Biorąc pod uwagę opisane powyżej argumenty zwracam się do Rady Gminy Ojrzeń oraz do Wójta Gminy Ojrzeń z uprzejmą prośbą o podjęcie działań w celu zmiany patrona Szkoły Podstawowej

A Pauch

w Kraszewie, stosownie do brzmienia § 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. poz. 502).

CIECHANOWSKIE STOWARZYSZENIE
HISTORII NAJNOWSZEJ "REDUTA"
ul. Robotnicza 3/35, 06-400 Ciechanów
NIP 5662018616 REGON 367521140

Z poważaniem,

Andrzej Pacl
reprezentant stowarzyszenia

W załączeniu:

Kserokopia pisma Dyrektora Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa Instytutu Pamięci Narodowej z dnia 23 września 2019 r. nr BUWIII-940-59(4)/19

Do wiadomości:

Kuratorium Oświaty w Warszawie Delegatura w Ciechanowie ul. ks. P. Ściegiennego 9 06-400 Ciechanów

Instytut Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu
Biuro Upamiętniania
Walk i Męczeństwa

Pan
Andrzej Pacek
Ciechanowskie Stowarzyszenie
Historii Najnowszej „Reduta”
ul. Robotnicza 3/35
06-400 Ciechanów

Pismo z dnia:
22.02.2019

Znak:

Nasz znak:
BUWIII-940-59(4)/19

Data:
Warszawa, dn. 23.09.2019

W nawiązaniu do Pana pisma z dnia 22 lutego 2019 r., w sprawie o opinii dotyczącej patronów Szkoły Podstawowej w Kraszewie oraz Szkoły Podstawowej w Gołyminie-Ośrodku uprzejmie informuję, iż w świetle ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. z 2018 r. poz. 1103), istnieją przeciwskazania aby Wacław Koziński i Piotr Józef Gołaszewski pozostali patronami wspomnianych szkół.

Wacław Koziński, ur. 18.09.1885 r. w Proboszczewicach, zm. 08.11.1948 r. - nauczyciel, od 1919 r. – aż do swojej śmierci w listopadzie 1948 r., z przerwą w okresie okupacji, kierownik szkoły w Kraszewie. W czasie drugiej wojny światowej pracował jako robotnik drogowy i kolejno jako urzędnik gminy. Jednocześnie prowadził tajne nauczanie młodzieży.

W dniu 01.03.1945 r. wstąpił do Polskiej Partii Socjalistycznej. Był przewodniczącym Prezydium Gminnej Rady Narodowej w Ojrzaniu - fasadowego samorządu który miał stwarzać pozory demokracji w PRL. W rzeczywistości Rady Narodowe realizowały politykę rządu, która była całkowicie zależna od PPR. Ideową postawę W. Kozińskiego obrazuje fragment ze wspomnień Mariana Kofmana znajdujący się w książce pod red. Benona Dymka oraz Bogusława Gierlacha pt. „Trud pierwszych lat. Wspomnienia mazowszan.”, Warszawa 1981, s. 144, gdzie można przeczytać, iż: *Wieczorem 8 listopada został zamordowany kierownik szkoły w Kraszewie – Wacław Koziński, członek PPS. Koziński miał 63 lat i głośno opowiadał*

#Moja NIEPODLEGŁA.

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ – KOMISJA ŚCIGANIA ZBRODNI PRZECIWKO NARODOWI POLSKIEMU

Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa

ul. Wołoska 5. 02-675 Warszawa

adres do korespondencji: ul. Wołoska 7. 02-675 Warszawa

tel. (22) 581-89-66, fax (22) 581-89-10, mail: buwim@ipn.gov.pl

www.ipn.gov.pl

Strona 1 z 4

się za połączeniem obu partii robotniczych i oczyszczenia PPS z elementów prawicowych. Za swoje zaangażowanie po stronie władz komunistycznych został zabity przez żołnierzy Narodowego Zjednoczenia Wojskowego.

Piotr Józef Gołaszewski, ur. 01.08.1904 r. w Zielonej (pow. ciechanowski), zm. 19.03.1946 r. – nauczyciel, kierownik szkoły w Gołyminie. Przed wojną ukończył Wyższy Kurs Nauczycielski w Warszawie. Należał do Związku Nauczycielstwa Polskiego. Był autorem publikacji pt. "Gwara mazowiecka okolic Gołymina". We wrześniu 1939 r. wziął udział w wojnie obronnej i trafił do niewoli sowieckiej z której powrócił w 1940 r. Przystąpił do Tajnej Organizacji Nauczycielskiej. W czasie okupacji pracował jako robotnik w betoniarni w Osieku (pow. Ciechanowski), zaś po jej zakończeniu zaangażował się w organizowanie szkoły powszechnej w Gołyminie oraz filii gimnazjum im. Zygmunta Krasickiego w Ciechanowie. Od 1945 r. przynależał do Polskiej Partii Socjalistycznej. Był radnym Powiatowej Rady Narodowej w Ciechanowie oraz przewodniczącym Zarządu Powiatowego ZNP w Ciechanowie. Jak w przypadku W. Kozińskiego, został zabity przez żołnierzy NZW za swoje zaangażowanie w budowę komunistycznej Polski.

Zarówno Waclaw Koziński jak i Piotr Gołaszewski należeli po II Wojnie Światowej do PPS.

Polska Partia Socjalistyczna została powołana na zjeździe w Paryżu w 1892 r. a jej powstanie było efektem porozumienia kilku polskich formacji politycznych chcących zjednoczyć swoje działania wokół socjalistycznego i wolnościowego programu. Wśród jej założycieli i członków wymienić można wiele osób (m. in. Józef Piłsudski, Stanisław Grabski, Stanisław Wojciechowski czy Ignacy Daszyński) które odegrały ważną rolę w walce o niepodległość ojczyzny i w procesie kształtowania się państwowości polskiej po I wojnie światowej. W listopadzie 1918 PPS współtworzyła pierwszy rząd polski – Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej, na którego czele stanął Daszyński, którego kontynuacją był rząd Jędrzeja Moraczewskiego. Od 1926, po przewrocie majowym, PPS działała w opozycji do rządów Sanacji. Po wybuchu II wojny światowej partia działała w podziemiu pod nazwą PPS-WRN (Polska Partia Socjalistyczna – Wolność, Równość, Niepodległość) a w 1943 r., na II Zjeździe Polskich Socjalistów, powstała konkurencyjna do PPS Robotnicza Polska Partia Socjalistyczna (RPPS). W lipcu 1944 r. przedstawiciele RPPS pod wodzą Edwarda Osóbki Morawskiego przychylni współpracy z PPR, uczestniczyli w utworzeniu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego – tymczasowego organu władzy wykonawczej w RP zdominowanego przez komunistów, działającego od 21 lipca do 31 grudnia 1944 r. na terenach zajmowanych przez Armię Czerwoną. PKWN znajdował się pod całkowitą kontrolą Józefa Stalina. Po wyzwoleniu Lublina działacze socjalistyczni z kraju i emigracji w ZSRR utworzyli Tymczasowy Komitet Organizacyjny PPS. Na konferencji partyjnej w Lublinie, zwołanej przez ten Komitet 10-11 września 1944 r. (uznanej później za XXV Kongres PPS) wznowiono działalność partii oraz wybrano jej tymczasowe władze. W czasie konferencji, jej organizatorzy odwoływali się do

#MOJANIEPODLEGŁA.

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ – KOMISJA ŚCIGANIA ZBRODNI PRZECIWKO NARODOWI POLSKIEMU

Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa

ul. Wołoska 5. 02-675 Warszawa

adres do korespondencji: ul. Wołoska 7. 02-675 Warszawa

tel. (22) 581-89-66. fax (22) 581-89-10. mail: buwim@ipn.gov.pl

www.ipn.gov.pl

Strona 2 z 4

wszystkich dawnych członków i sympatyków PPS, także tych wywodzących się z kręgów PPS-WRN. Pomimo niechęci tych ostatnich do współpracy z komunistami, tzw. „lubelska PPS” stała się satelitą PPR. PPR przez którą kontrolowane organy bezpieczeństwa publicznego i wojska przy współdziałaniu z jednostkami Armii Czerwonej, NKWD i „Smiersz” dokonały rozprawy ze strukturami polskiego podziemia niepodległościowego oraz z dopuszczoną czasowo do życia jawnego opozycją w postaci Polskiego Stronnictwa Ludowego i Stronnictwa Pracy. Po sfałszowanych wyborach w styczniu 1947 roku PPR stała się monopolistycznym centrum władzy w Polsce, podporządkowanym władzom Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego. Razem z PPS, Polska Partia Robotnicza przystąpiła też do nowej fazy budowy systemu totalitarnego.

W 1948 roku dokonano wchłonięcia koncesjonowanej PPS, już wcześniej podporządkowanej polityce PPR, i ogłoszono powstanie Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej.

Ostatni XXVIII Kongres PPS obradował w Warszawie 14 grudnia 1948 r. i przyjął uchwałę o zjednoczeniu z PPR i utworzeniu PZPR.

Roman Stefanowski w publikacji pt. „PPS 1892-1992”, Warszawa 1992, s. 126-127, opisał „reaktywację” PPS tak: *„Co różniło koncesjonowaną, lubelską PPS od prawdziwej, to sowieckie pozwolenie na jej utworzenie we wrześniu 1944 roku. PPS prawdziwa nigdy nikogo o przyzwolenie na swoją działalność pytać czy prosić nie musiała. Przeżyła i przecierpiała zabór carski, dwie okupacje niemieckie, dyskryminację sanacji, ucisk sowiecki i proskrypcję polskich komunistów. Dając swoje przyzwolenie, sowieckim sponsorom chodziło tylko o stworzenie pozorów i uwiarygodnienie, wobec Zachodu, rzekomo reprezentatywnego charakteru nowego, narzuconego systemu w Polsce. Na tej samej zasadzie powołano także koncesjonowane, dywersyjne Stronnictwo Ludowe i Stronnictwo Demokratyczne. Główną podporą lubelskiej PPS była grupka rozłamowców z Robotniczej Polskiej Partii Socjalistycznej, odkomenderowane wtyczki komunistyczne (POS-y czyli „pełniący obowiązki socjalistów”) i grupka socjalistów przywiezionych z Sowieców. Dla tych ostatnich, więźniów, łagierników i zsyłkowców, zgoda na kolaborację była warunkiem przeżycia.”*

Według art. 1 ustawy nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, nadawane przez jednostki samorządu terytorialnego nie mogą upamiętniać osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących komunizm lub inny ustrój totalitarny, ani w inny sposób takiego ustroju propagować. Za propagujące komunizm uważa się także nazwy odwołujące się do osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących represyjny, autorytarny i niesuwerenny system władzy w Polsce w latach 1944–1989. Nadto zgodnie z wykładnią językową „symbolizować” oznacza przedstawiać coś pod postacią symbolu; być symbolem czegoś. Z kolei „propagować” to szerzyć, upowszechniać idee, hasła, myśli (zob. Słownik Języka Polskiego, oprac. E. Sobol, Warszawa 2005, s. 761, 979).

#MOJA NIEPODLEGŁA.

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ – KOMISJA ŚCIGANIA ZBRODNI PRZECIWKO NARODOWI POLSKIEMU

Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa

ul. Wołoska 5. 02-675 Warszawa

adres do korespondencji: ul. Wołoska 7. 02-675 Warszawa

tel. (22) 581-89-66, fax (22) 581-89-10. mail: buwim@ipn.gov.pl

www.ipn.gov.pl

Strona 3 z 4

W świetle przytoczonych faktów historycznych nie ulega wątpliwości, iż osoby Waława Kozińskiego i Piotra Gołaszewskiego poprzez działalność w organizacjach uwiarygadniających politykę władz komunistycznych, symbolizują represyjny, autorytarny i niesuwerenny system władzy istniejący w Polsce w latach 1944-1989, o jakim mowa w art. 1 ustawy. Powyższe znajduje odzwierciedlenie w nazwach upamiętniających Waława Kozińskiego i Piotra Gołaszewskiego, których imiona noszą szkoły podstawowe w miejscowościach Kraszewo i Gołymin-Ośrodek. Tym samym nazwy propagują komunizm, a co za tym idzie są niezgodne z art. 1 ust. 1 ustawy.

Należy wspomnieć, iż powyższa opinia w żaden sposób nie odnosi się do działalności Waława Kozińskiego i Piotra Gołaszewskiego przed II wojną światową, ani też w trakcie (tajne nauczanie, udział w wojnie obronnej czy działalność konspiracyjna), a jej celem jedynie jest odniesienie się do zapisów wymienionej ustawy.

Mając powyższe na uwadze – wydano opinię jak na wstępie.

z parobowiem

Dyrektor
Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa

Adam Siwek
Adam Siwek

Sporz./Wyk. Tomasz Knop, tel. 22 581-88-95.

#MOJA NIEPODLEGŁA.

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ – KOMISJA ŚCIGANIA ZBRODNI PRZECIWO NARODOWI POLSKIEMU

Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa

ul. Wołoska 5, 02-675 Warszawa

adres do korespondencji: ul. Wołoska 7, 02-675 Warszawa

tel. (22) 581-89-66, fax (22) 581-89-10, mail: buwim@ipn.gov.pl

www.ipn.gov.pl

Strona 4 z 4